

Вивчення окремих випадків повоєнного відновлення економіки на прикладі зарубіжного досвіду

10.11.2023 awebeditor ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ПОЛІТИК, НОВИНИ

Тривале протистояння російському вторгненню перевело економічне життя України в стан воєнного функціонування з значною кількістю обмежень, що зараз уже відчуваються та будуть нести значний негативний вплив на поступ держави та регіонів у майбутньому. Уже сьогодні потрібно задуматися про переведення економіки в режим відновлення, на основі ефективного та реалістичного стратегування, що, в тому числі, взяло за основу б досвід закордонних держав. Зауважимо, що вектор орієнтивів у даній ситуації варто зробити двостороннім. Доцільним є вивчення досвіду держав Європи у повоєнному відновленні, а з іншої сторони – успішні кейси, що були реалізовані в державах Азії – Японія, Південна Корея, Сінгапур, Гонконг та ін.

Відзначимо, що повоєнна відбудова України передбачає, на наш погляд, не тільки пряму відбудову зруйнованої воїною інфраструктури, а про імовірне докорінне трансформування економіки держави у сучасну постіндустріальну економіку XXI століття. З огляду на те, що Україна сьогодні платить вкрай велику ціну, ця можливість модернізації економіки має бути використана максимально ефективно. Крім того, історія показує, що такі кейси повоєнного росту економіки можливі (Японія після Другої світової війни, Південна Корея після Корейської війни та ін.). Формування унікального підходу до повоєнного відновлення та росту національної економіки загалом та регіональних, в тому числі визначає необхідність ретельного аналізу та застосування найкращих практик у власній повоєнній економічній моделі.

Японський кейс

«Японське економічне диво» (період високих темпів економічного зростання) – це швидке зростання японської економіки в 1955-1973 роках. Внаслідок ефективної післявоєнної відбудови та економічних трансформацій, Японія стала однією з провідних індустріальних держав світу, тому що поштовхом до швидкого розвитку економіки стали структурні реформи, проведені в рамках відновлення економіки 1945–1955 років.

Економічну модель Японії формують такі компоненти:

- 1) малий та високоєфективний менеджерський апарат;
- 2) здатність управлінського (менеджерського) апарату оперативно приймати рішення, що мають вплив на розвиток економіки;
- 3) збалансованість методів регулювання економіки;
- 4) наявність інституту, який розробляє питання економічного розвитку (у Японії таким інститутом стало Міністерство промисловості та торгівлі).

Таким чином, японська економічна модель – це модифікована модель експортноорієнтованої економіки з великою роллю національного капіталу та національного виробництва, керована переважно ринковими механізмами, але з урахуванням адміністративного регулювання, тобто визначення пріоритетних галузей та їх підтримки. Функціональну основу японського кейса економічного розвитку становлять ефективний апарат управління та гнучке законодавство, що дозволяє швидко та адекватно реагувати на виникнення складнощів в економіці.

Балканський кейс

Становище Балканських держав у 1996-2004 роках показують нам хороший приклад щодо залучення світового співтовариства до формування програми економічної відбудови, сприяння розвитку держави відповідно до курсу європейської інтеграції. Досвід відбудови Західних Балкан дозволив уникнути системних помилок при реалізації програми відбудови України. Основним завданням післявоєнної відбудови в Україні, на прикладі Західних Балкан, має стати відновлення та створення нової інфраструктури для забезпечення життєдіяльності суспільства та підтримки економічного розвитку у майбутньому.

Економічна модель країн Західних Балкан, яка пройшла післявоєнну відбудову, сьогодні має багато проблем. Колишні соціалістичні держави починають застосовувати неоліберальну модель переходу, зі швидкою лібералізацією та дерегуляцією ринків, цін та міжнародної торгівлі, швидкою приватизацією та дерегуляцією економічних потоків. Існувала надія, що повториться успішна модель, застосована у багатьох країнах Центральної Європи (Польща, Чехія, Угорщина тощо) зі швидким переходом до добре організованої ринкової економіки. Натомість на Західних Балканах ця модель виявила безліч слабкостей. Неоліберальні реформи та процес приватизації не були ефективними, принесли вигоду лише номенклатурі та збільшили корупцію.

Досвід Західних Балкан доводить, що основне вкладення при повоєнній відбудові має бути у людський потенціал, навички та вміння громадян. Держава з освіченими менеджерами та з інклюзивними інституціями здатна до виправлення проблем, забезпечуючи правильне керівництво різних політик, створюючи сприятливі умови для успішного приватного підприємництва та сприяючи інноваціям шляхом більшого використання всіх талантів у суспільстві. Міжнародна економіка дозволяє стабільним, надійним і відкритим країнам швидко навчатися у тих, хто перебуває в авангарді економічного розвитку за наявності двох умов: країна, яка приймає, повинна вкладати ресурси в освіту та повинні бути в наявності інклюзивні економічні інституції.

Ця стаття створена Карпатським інститутом аналітики «FrankoLytics» за підтримки ICAP Єднання у межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадського суспільства», що реалізується ICAP Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст (указати вид публікації) не обов'язково відображає погляди ICAP Єднання, погляди Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду США.

Попередній Аналітичний огляд кроссекторальної форсайт-сесії партнерів дослідження бізнес-середовища громади

Далі Науковці "FrankoLytics" каталогізують дослідження, проведені на території Івано-Франківщини у 2023 році

Пошук ...

